POLITISK KRONIK

UDLANDET

Oktober 1970

1. – Nigerias statsoverhoved generalmajor Gowon fremlægger i en tale på 10-års dagen for Nigerias uafhængighed et program i 9 punkter for genindførelse af civilt styre inden 1976. Han erklærer, at Nigeria vil vedblive at være en føderativ stat.

4. – I tre af Wiens 7 valgkredse afholdes omvalg til nationalrådet, efter at den øverste forvaltningsdomstol, foranlediget af en klage fra frihedspartiet 25/6, har kendt valget i de tre kredse (i alt 16 mandater) for ugyldigt. Resultatet af omvalget bliver, at socialisterne ligesom 1/3 får 9 og dermed i alt i hele landet uændret 81 mandater, folkepartiet 6 (7), i alt 78 (79) og frihedspartiet i alt 6 (5) mandater. – 5. Den tidligere formand for folkepartiet, fhv. forbundskansler Josef Klaus (se 20/5) nedlægger sit mandat i nationalrådet.

Libanons regering under Rashid Karami træder tilbage, og landets nye præsident Soliman Frangié (se 17/8) anmoder 7/10 Saeb Salam, der tre gange tidligere har stået i spidsen for en regering, om at danne ny regering. – 13. Saeb Salam danner ny regering, der bortset fra ham selv udelukkende består af folk uden for parlamentet. Af de 12 ministre er 2 universitetsprofessorer, 2 jurister, 3 ingeniører, 2 økonomer, én dr. med. og én journalist.

En del af Bolivias officerskorps under ledelse af hærchefen general Rogelio Miranda kræver, at præsident Alfredo Ovando Candia, som for et år siden (se 26/9) tog magten i spidsen for en venstreorienteret militærjunta, skal træde tilbage. Ovando støttes af general Juan José Torres, der indtil for få måneder siden var øverstkommanderende, men måtte forlade denne post på grund af pres fra højre. General Torres, der har luftvåbenet og en del af hæren bag sig, spillede en betydelig rolle ved kuppet, der bragte Ovando til magten, og ved nationaliseringen af Bolivian Gulf Oil Company's anlæg (se 17/10 1969). – 6. Ovando træder tilbage for at undgå borgerkrig og blodsudgydelse. General Miranda proklamerer sig selv som præsident, og der dannes en 3 mands junta med repræsentanter for hær, luftvåben og flåde. – 7. General Miranda opgiver sit forsøg på at komme til magten, efter at general Fernando Sattori, der er chef for luftvåbenet og luftvåbenets repræsentant i militærjuntaen, har taget parti for general Torres, der desuden støttes af studenter, fagforeninger og flere tusinde bevæbnede bønder, der marcherer mod hovedstaden La Paz, og Torres proklamerer sig selv som »revolutionær præsident« og lover, at han vil gøre ende på sulten i Bolivia.

5. – Den britiske regering offentliggør udkast til en nyordning af forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere, som inden udgangen af 1970 vil blive fremsat som lovforslag i parlamentet. Et hovedpunkt er, at en overenskomst mellem arbejdsgivere og fagforbund skal være juridisk bindende (medmindre parterne fastslår, at den ikke er det), og at regeringen i alvorlige konflikter skal kunne kræve arbejdernes god-

kendelse af strejken ved hemmelig afstemning, for at strejken kan iværksættes lovligt. Regeringen skal også kunne beordre strejker udsat i en 2 måneders »afkølingsperiode«. Fagforeningerne skal ikke længere kunne udelukkke uorganiserede arbejdere fra en stilling eller en arbejdsplads. Som en cadeau til arbejderne forpligtes store firmaer til at aflægge beretning til arbejderne på linie med aktionærerne. Der oprettes en arbejdsdomstol, og et fagforbund vil kunne idømmes bøde for at gennemføre strejker eller andre aktioner i strid med den nye lov. En fagforeningsleder, der vedbliver at trodse kendelser fra arbejdsdomstolen, vil kunne sendes i fængsel for foragt for retten.

Den arabiske socialistiske unions eksekutivkomité udpeger Den forenede arabiske Republiks fg. præsident Anwar Sadat (se 28/9) til præsidentposten. Nationalforsamlingen godkender 7/10 valget med alle de tilstedeværendes stemmer, og ved folkeafstemningen 15/10 får Sadat ca. 90 pct. af stemmerne. 17/10 aflægger Sadat præsidenteden. – 18. Præsident Sadat modtager informationsminister Mohammed Hassanein Heikals afskedsbegæring og udnævner i stedet Mohammed Ahmed Fayek, der også var informationsminister, før Heikal blev optaget i regeringen. Fayek var ved sin nye udnævnelse statsminister i udenrigsministeriet. Heikal fortsætter som redaktør af Al Ahram. – 20. Den arabiske socialistiske unions eksekutivkomité vælger Abdel Mohsen Abu al Nur til afdøde præsident Nassers efterfølger som partiets generalsekretær. – 21. Præsident Nassers udenrigspolitiske rådgiver siden 1967, den 70-årige Mahmoud Fawzi, udnævnes til ministerpræsident, en post, som Nasser beklædte sammen med præsidentposten og posten som partileder. Bortset fra den nye informationsminister fortsætter kabinettet i øvrigt uændret.

I Chile vedtager det kristelig-demokratiske partis nationalkonvent med 271 stemmer af i alt 462 at støtte Salvador Allende som præsidentkandidat ved valget i kongres og senat 24/10 (se 4/9). Betingelsen er en forfatningsændring, der garanterer flerpartisystemet, ytringsfrihed og hemmelig afstemning, adskillelse af lovgivende og udøvende magt og ikke-ideologisk undervisning. Et udvalg med repræsentanter for de kristelige demokrater og folkefronten (Union Popular) udarbejder i overensstemmelse hermed et udkast til forfatningsændring, og dette godkendes af begge parter 9/10. – 19. Den konservative præsidentkandidat Jorge Alessandri trækker sin kandidatur tilbage. – 22. Hærens øverstkommanderende, general René Schneider, der gentagne gange har erklæret, at de væbnede styrker vil støtte enhver præsident, der er valgt i overensstemmelse med forfatningen, såres hårdt ved et attentat og afgår ved døden 3 dage senere. Hele landet sættes i undtagelsestilstand, der indføres udgangsforbud, og der foretages talrige arrestationer. Dr. Allende udtaler efter en samtale med præsident Frei, at attentatet er et led i en stort anlagt sammensværgelse, som kan fremkalde en alvorlig situation i landet. – 24. Kongressens 150 og senatets 50 medlemmer vælger som valgforsamling Salvador Allende Gossens til præsident for en 6 års periode med 153 stemmer, deraf 79 fra Union Popular, alliancen, som ledes af Allende, og 74 fra det kr.-dem. parti. 35 stemmer falder på Alessandri til trods for, at denne har trukket sin kandidatur tilbage. 7 stemmesedler er blanke, og 5 er fraværende – 30. Allendes regering består af 4 medlemmer af det socialistiske parti, 3 af det kommunistiske parti, 3 af det radikale parti, 2 socialdemokrater og én fra hvert af de to andre partier i Union Popular, nemlig Aktionsbevægelsen for folkelig enhed og Uafhængig folkelig aktion, samt en uafhængig marxist.

Cambodias senat og nationalforsamling vedtager enstemmigt at afskaffe monarkiet, (efter Norodom Sihanouks faders død i april 1960 nægtede Sihanouk at tage kronen, men monarkiet blev ikke formelt afskaffet). – 9. Nationalforsamlingens formand Im Tam proklamerer republikken med virkning fra 1/11. Cheng Heng fort-

sætter som statsoverhoved, indtil der vælges ny præsident. Alle adelens titler og privilegier skal afskaffes. – 10. Norodom Sihanouk protesterer fra Peking, det samme gør Pekingregeringen.

7. – Præsident Nixon fremlægger i en radio- og fjernsynstale en ny fredsplan for Indokina, der er aftalt med regeringerne i Sydvietnam, Laos og Cambodia. Nixon foreslår våbenstilstand for alle stridskræfter i hele Indokina, og at internationale observatører skal kontrollere, at den bliver overholdt. Det næste skridt skal være indkaldelsen af en Indokina-fredskonference. Desuden er den amerikanske regering villig til at forhandle om en tidsplan for fuldstændig tilbagetrækning af alle amerikanske tropper som led i en samlet løsning. Begge parter skal straks og uden betingelser løslade deres krigsfanger. Nixon bekræfter, at den amerikanske regering ønsker en fair politisk løsning, som afspejler det eksisterende forhold mellem de politiske kræfter i Sydvietnam. – 14. Nordvietnams udenrigsminister afviser Nixons fredsplan.

8. – Udenrigsminister Sir Alec Douglas-Home bekræfter på det konservative partis kongres løftet i det konservative valgmanifest om, at der vil blive gjort et yderligere forsøg på at finde en fornuftig og retfærdig løsning på Rhodesiaproblemet. Han meddeler samtidig, at det engelske postvæsen har afskaffet den strafporto på breve fra Rhodesia, som var indført under arbejderregeringen.

Den tidligere partileder Erich Mende (se 14/6) og to andre medlemmer af forbundsdagen, fhv. finansminister Heinz Starke og Siegfried Zoglmann, der er formand for den nationalliberale aktionsgruppe af frie demokrater, udmelder sig af FDP. De to førstnævnte indmelder sig den flg. dag i CDU/CSU's forbundsdagsgruppe, medens Zoglmann, der overvejer at omdanne aktionsgruppen til et nyt parti, optages i gruppen som gæstemedlem. Det talmæssige styrkeforhold i forbundsdagen er herefter: Regeringskoalitionen (SPD og FDP) 251, oppositionen (CDU/CSU) 245. – 12. Forbundskansler Willy Brandt erklærer, at styrkeforholdet i forbundsdagen ikke er ændret ved de 3 FDP-medlemmers overgang til CDU/CSU, da de heller ikke forinden havde støttet regeringen.

9. – Sveriges handelsminister siden 1955 Gunnar Lange (f. 1909) afgår efter eget ønske, men fortsætter som medlem af den nye etkammer-riksdag. Til ny handelsminister udnævnes statssekretær i finansministeriet Kjell-Olof Feldt (f. 1931), der netop er blevet indvalgt i riksdagen.

10. – Johann Hafstein (selvstændighedspartiet), der har været statsminister ad interim siden Bjarni Benediktssons død, (se 10/7) danner ny islandsk regering. Den nye regering består ligesom den foregående af 4 medlemmer af selvstændighedspartiet og 3 socialdemokrater, og den eneste nyudnævnelse er fru Audur Auduns, selvstændighedspartiet, den første kvinde i nogen islandsk regering. Fru Auduns overtager justitsministeriet efter den nye statsminister og bliver desuden kirkeminister, medens Hafstein fortsætter som industriminister. De to andre repræsentanter for selvstændighedspartiet er finansminister Magnus Jonsson og landbrugs- og samfærdselsminister Ingolfur Jonsson, og de 3 socialdemokratiske ministre er, ligeledes som hidtil, udenrigs- og socialminister Emil Jonsson, fiskeri- og sundhedsminister Eggert G. Thorsteinsson og undervisnings- og handelsminister Gylfi Th. Gislason. – 28. Altingsmand Karl Gudjonsson erklærer, at han ikke længere betragter sig som medlem af Folkealliancens tinggruppe. Gudjonsson er den tredje altingsmand, der siden sidste valg er udtrådt af Folkealliancen. De to andre er Hannibal Valdimarsson og Bjørn Jonsson (se 15/11 1969).

Fiji, der omfatter over 300 øer i det sydvestlige Stillehav med godt 1/2 mill. indbyggere, bliver uafhængig og stat nr. 30 i Commonwealth efter 96 års britisk

herredømme. Ratu Sir Kamisese Mara bliver den nye stats første premierminister og overtager desuden udenrigs- og forsvarsministeriet. 13/10 godkender FNs generalforsamling optagelsen af Fiji i FN som den 127. medlemsstat.

13. – Kong Hussein af Jordan og Yassir Arafat, lederen af El Fatah, underskriver i Amman en overenskomst, som ifølge formanden for våbenstilstandskommissionen, den tunesiske ministerpræsident Bahi Ladgham, betyder et fast og varigt grundlag for gensidig respekt og tillid. 14/10 udtaler kong Hussein, at aftalen er begyndelsen til et snævert samarbejde. – 16. Kong Hussein fritager marskal Habis al Majali (se 1/9) for posten som militærguvernør og overdrager hans funktioner til ministerpræsident Ahmed Toukan – 17. og 18. kommer det i det nordlige Jordan til nye sammenstød mellem partisaner og regeringstropper, ifølge våbenstilstandskommissionen er de dog af begrænset omfang. – 22. Repræsentanter for regeringen og partisanerne samt formanden for våbenstilstandskommissionen Bahi Ladgham underskriver en hemmelig protokol om gennemførelsen af våbenstilstandsoverenskomsten, og spørgsmålet er 24/10 genstand for fortrolige drøftelser i Amman mellem regeringen og ca. 150 guerillaledere. Der meldes om nye kampe i det nordlige Jordan. – 27. Bahi Ladgham erklærer, at hans fredsmission er endt med positivt resultat. – 28. Ahmed Toukan fratræder efter en måned som ministerpræsident. Han afløses af Wasfi Teil, der også overtager forsvarsministerporteføljen. Abdullah Sallah bliver udenrigsminister.

Canada og Folkerepublikken Kina har besluttet at oprette diplomatiske forbindelser. Formosaregeringen afbryder derefter de diplomatiske forbindelser med Canada.

15. – Premierminister Edward Heath omdanner sin regering i overensstemmelse med en samtidig offentliggjort hvidbog om en reorganisation af det britiske regeringsmaskineri, herunder nedlæggelse af 5 ministerier og oprettelse af to nye superministerier. For det første sker der en sammenlægning af ministeriet for teknologi og handelsministeriet (Board of Trade) i et ministerium for handel og industri under ledelse af den hidtidige minister for teknologi John Davies (se 20/7), der får titlen statssekretær for handel og industri og præsident for Board of Trade. Endvidere oprettes et miljøministerium (Department of the Environment) ved sammenlægning af ministeriet for boliger og lokalstyre, transportministeriet og ministeriet for offentlige arbejder under den hidtidige boligminister Peter Walker, hvis titel bliver statssekretær for miljøet. En tredie ændring er, at ministeriet for oversøisk udvikling slås sammen med ministeriet for udenrigske og Commonwealth-anliggender, dog således, at den hidtidige minister for oversøisk udvikling Richard Wood bliver minister for oversøisk udvikling i ministeriet for udenrigske og Commonwealth-anliggender. Endelig kan nævnes, at statssekretæren for beskæftigelse og produktivitet får navneforandring tilbage til statssekretær for beskæftigelse.

16. – Den canadiske regering indfører undtagelsestilstand i henhold til krigslovene, efter at medlemmer af den yderliggående fransk-canadiske separatistorganisation Quebecs Befrielsesfront (FLQ) 5/10 henholdsvis 10/10 har bortført den britiske handelskommissær i Montreal James Richard Cross og Quebecs arbejdsminister Pierre Laporte, som de truer med at dræbe, hvis et antal »politiske« fanger ikke bliver løsladt. 17/10 findes Laporte myrdet i Montreal. – 19. Det canadiske parlament godkender med 190 stemmer mod 16 indførelsen af undtagelsestilstanden, der har gyldighed til 30/4 1971. I de følgende dage foretager politiet talrige arrestationer.

20. – Det vesttyske indenrigsministerium meddeler, at Belkacem Krim er fundet

kvalt i et hotel i Frankfurt. Belkacem Krim var vicepremierminister og forsvarsminister i republikken Algeriets provisoriske regering og leder af FLNs delegation, der i 1962 sluttede Evian-aftalerne med den franske regering. I 1969 blev han dømt til døden in absentia for opfordring til oprør mod præsident Boumedienne.

21. – En flyvemaskine tilhørende det amerikanske luftvåben med 3 amerikanske officerer – to generaler og en major – samt en tyrkisk officer ombord kommer under flyvning fra Erzerum til Kars ud af kurs og lander på den sovjetiske side af grænsen ved Leninakan i Armenien. De 4 ombordværende tages i forvaring af de sovjetiske myndigheder. – 26. Sovjetregeringen protesterer i noter til USA og Tyrkiet mod episoden, der – hævdes det – ikke var tilfældig, men et resultat af den amerikanske aktivitet i områder ved grænserne op til Sovjetunionen. – 27. I en svarnote gør den tyrkiske regering opmærksom på, at det amerikanske fly var kommet over grænsen ved en fejltagelse og ikke havde rekognosceringsopgaver. – 29. Den amerikanske regering svarer, at flyet tilfældigt og uden fjendtlige eller skjulte hensigter var kommet over den russiske-tyrkiske grænse.

30. – Præsident Pompidou gør sig i en tale i Lyon til talsmand for en trinvis decentralisering af forvaltningen og for en bedre ligevægt mellem Paris og regionerne.

November 1970

1. – Præsident Sadat (se 5/10) udnævner Aly Sabry og Hussain al Shafei til vicepræsidenter. Den sidstnævnte var vicepræsident, da præsident Nasser døde, og også Aly Sabry har tidligere været vicepræsident. – 16. Ministerpræsident Mahmoud Fawzi indgiver sin afskedsbegæring, og præsident Sadat anmoder ham om at danne ny regering. Af Fawzis ministerliste, der foreligger 18/11, fremgår det, at 9 ministre i den foregående regering ikke er med i den nye, 8 ministre er nye, og der er sket adskillige omplaceringer. Desuden er der udnævnt 4 nye viceministerpræsidenter med koordinerende funktioner, nemlig Aziz Sidky, hvis ressort er produktion, handel, industri, petroleum og mineralske råstoffer, Sayed Marei, der er landbrugsminister og minister for landbrugsreform, Mahmoud Riad, der forsætter som udenrigsminister, og Sharawy Mohammed Gomaa, der fortsætter som indenrigsminister og desuden bliver minister for offentlig service. – 19. Præsident Sadat fremhæver i en tale i nationalforsamlingen, at den fuldstændige befrielse af de af Israel i 1967 besatte arabiske områder fortsat er regeringens hovedopgave, men kamp for befrielsen er ikke blot krigsførelse. – 25. Ministerpræsident Mahmoud Fawzi går i en regeringserklæring ind for sikkerhedsrådets resolution af november 1967 og det amerikanske fredsinitiativ, men fremhæver, at Israel vil få krigen, hvis det fortsætter sin aggression.

Præsident Bourguiba, Tunis, udnævner den hidtidige økonomiminister Hedi Nouira til ministerpræsident, og 6/11 præsenterer Nouira sin regering. Efter våbenstilstanden 27/9 mellem kong Hussein af Jordan og de palæstinensiske partisaner var ministerpræsident Bahi Ladgham (se 13/10) blevet udnævnt til formand for kommissionen der skulle overvåge våbenstilstandens overholdelse, og på grund af hans fraværelse fra Tunis var Nouira allerede i begyndelsen af oktober blevet udnævnt til ministerpræsident ad interim.

2. – I Helsingfors indledes 3. runde af forhandlingerne mellem USA og Sovjetunionen om begrænsning af kernevåbenrustningerne (SALT). 1. runde fandt sted

i Helsingfors i 1969, 2. runde i Wien 16/4 –14/8 1970.

3. – Ved et nyt sammenstød i Jordans hovedstad Amman mellem regeringstropper og partisaner dræbes 4 personer. – 19. Efter nye kampe i Irbid og Jerash omkring midten af november mødes ministerpræsident Wasfi Teil og guerillaledere med medlemmer af våbenstilstandskommissionen i den tunesiske ambassade i Amman, hvor også formanden for kommissionen, Bahi Ladgham, er til stede. Man er enig om nødvendigheden af, at Cairo- og Ammanaftalerne overholdes.

4. – Chiles nye regering under præsident Allende ophæver undtagelsestilstanden (se 5/10). – 9. I en forstad til Santiago afslører den socialistiske borgmester en statue af guerillalederen »Che« Guevara. – 12. Præsident Allende giver meddelelse om genoprettelsen af de diplomatiske forbindelser med Cuba, der har været afbrudt siden 1964.

4.–8. – Statscheferne i FAR, Libyen og Sudan forhandler i Cairo, i nogle af forhandlingerne deltager El Fatah-lederen Yassir Arafat. De beslutter at lade udarbejde en detaljeret tidsplan for en føderation af de tre lande. Der skal bl. a. oprettes en øverste planlægningskomité, et øverste nationalt sikkerhedsråd og en komité til gennemførelse af overenskomsten samt forskellige underudvalg.

5. – Den 3 måneders våbenstilstand i Mellemøsten, som trådte i kraft 7/8, ender, men forlænges for yderligere 3 måneder til begyndelsen af februar 1971, efter at FNs generalforsamling 4/11 har vedtaget en resolution, som bl. a. opfordrer til forlængelse af våbenstilstanden og genoptagelse af fredsforhandlinger under dr. Jarrings ledelse. Skønt Israel stemmer imod resolutionen, der var fremsat af Ægypten og en række afrikanske og asiatiske stater, går Israel med til forlængelsen af våbenstilstanden.

6. – Udenrigsminister Sir Alec Douglas-Home meddeler i underhuset, at der er tilgået den rhodesiske premierminister Ian Smith et budskab. Ved denne første sondering skal det opklares, om der kan findes et realistisk grundlag for en forhandlingsløsning (se 8/10). De eksisterende handelssanktioner må dog indtil videre forblive i kraft. Underhuset vedtager med 276 stemmer mod 21 en forlængelse af sanktionerne for et år. – 9. Den britiske regering meddeler, at præliminære samtaler med Rhodesia er begyndt i Sydafrika.

Italien og Folkerepublikken Kina har besluttet at oprette diplomatiske forbindelser mellem de to lande. I en fælles erklæring hedder det bl. a., at Italien tager til efterretning, at Taiwan (Formosa) for den kinesiske regering er en uadskillelig del af Folkerepublikken Kina. Formosa-regeringen reagerer ved straks at afbryde de diplomatiske forbindelser med Italien (se 13/10).

8. – Ved landdagsvalget i Hessen har de kristelige demokrater stærk fremgang, en fremgang, der modsvares af tilbagegang for nationaldemokraterne, der ikke opnår 5 pct. af stemmerne og derfor ikke bliver repræsenteret i den nye landdag. Endvidere må det antages, at CDU får stemmer, der i 1966 tilfaldt Gesamtdeutsche Partei, som ikke opstiller ved dette valg, samt fra FDP's højre fløj. I øvrigt holder FDP stillingen i sammenligning med 1966, medens SPD går ret stærkt tilbage i stemmer, men bevarer mandattallet takket være en forøgelse af landdagens medlemstal, og tilsammen bevarer SPD og FDP flertallet i landdagen. SPD får 45.9 (51.0) pct. af stemmerne og 53 (52) mandater, CDU 39.7 (26.4) pct. og 46 (20) mandater, FDP 10.1 (10.4) pct. og 11 (10) mandater, NPD 3.0 (7.9) pct. og 0 (6) mandater. Endvidere får DPK, der ikke opstillede i 1966, 1.2 pct. af stemmerne og 0 mandater og Europapartiet 0.1 pct. og 0 mandater. Ved valget i 1966 opnåede Gesamtdeutsche Partei 4.3 pct. af de afgivne stemmer.

9. – General Charles de Gaulle, leder af La France combattante under anden verdenskrig, grundlægger af den femte franske republik og republikkens præsident fra januar 1959 til april 1969, afgår ved døden i sit hjem i Colombey-les-deux-Eglises, næsten 80 år gammel.

10. – Sovjetunionen frigiver de 3 amerikanske officerer og den tyrkiske officer, der 21/10 ved en fejltagelse landede i sovjetisk Armenien.

12. – En cyclon og flodbølge forårsager katastrofale ødelæggelser i Østpakistan. Antallet af døde opgøres officielt til 450.000, og antallet af hjemløse anslås til 2 millioner.

13. – Efter borgerkrigen i Jordan i september er der opstået en krise i konflikten i det syriske Baath parti mellem den civile, »progressive« fløj og den militære eller nationalistiske fløj, hvis leder, forsvarsminister, generalløjtnant Hafez al Assad, tager magten ved et kup i Damaskus. Generalmajor Salah al Jadid, fhv. ministerpræsident Youssef Zenayen og andre »progressive« ledere arresteres, og præsident Atassi, som er på hospital, sættes under bevogtning. Hæren besætter radio og TV og to aviser. – 14. Militærpolitiet besætter den palæstinensiske guerillaorganisation Al Saigas hovedkvarter, og organisationens medlemmer opfordres til at gå ind i organisationer, der kun har til formål at kæmpe for at genvinde det besatte fædreland. – 15. Præsident Atassi får lov til at vende tilbage til sit hjem, og alle de arresterede med undtagelse af Jadid løslades. – 16. Assad opgiver sine forsøg på at sikre sig Atassis medarbejderskab ved dannelsen af en ny regering og giver ordre til, at Atassi igen skal sættes i husarrest. Der gives meddelelse om fjernelsen af den syriske kommando for Baath partiet og dens afløsning af en provisorisk ledelse, indtil en partikongres kan sammenkaldes. Den panarabiske kommando udsender derefter fordømmelse af den provisoriske ledelse som ulovlig og udstøder Assad af partiet. 17/11 udnævnes den nye provisoriske ledelse. Libyens leder, oberst Kadhafi ankommer til Damaskus. – 18. Ahmed Khatib, tidligere formand for Syriens lærerforening, afløser Atassi som fungerende præsident, og general Assad afløser Atassi som ministerpræsident og partiets generalsekretær. – 21. Assad danner ny regering med stærk nasseristisk repræsentation. – 27. Assad slutter overenskomst med præsident Sadat, FAR, om Syriens optagelse i den besluttede føderation af FAR, Libyen og Sudan (se 4.–8/11).

14. – Det svenske »moderate« samlingsparti (tidl. højre), der ved valget i septem (se 20/9) gik stærkt tilbage, vælger med 132 stemmer viceformanden, handelskammer-direktøren Gösta Bohman til ny leder i stedet for Yngve Holmberg, der får 82 stemmer, medens 2 undlader at stemme. Til første viceformand vælges Staffan Burenstam Linder, der forinden har afslået at lade sig opstille til formandsvalget og ladet forstå, at han hellere vil være viceformand under Bohman end under Holmberg, og til anden viceformand Eric Krönmark.

Vicepolitichefen i Argentinas politiske politi Osvaldo Sandoval dræbes af maskingeværild i en forstad til Buenos Aires. FAL (Argentinas befrielsesstyrker) meddeler, at de har dræbt ham, der har ledet undersøgelsen af bortførelsen og mordet på fhv. præsident Aramburu (se 1/6), hvis rester for over 4 måneder siden blev fundet i en kalkgrav på en ødegård i Buenos Aires provinsen.

15. – Ved parlamentsvalget i Brasilien (parlamentet opløst i december 1968) falder efter den foreløbige opgørelse ca. 70 pct. af stemmerne på regeringspartiet ARENA (den nationale fornyelses alliance). Det eneste tilladte oppositionsparti er Brasiliens demokratiske bevægelse (MDB).

17. – Den amerikanske forsvarsminister Melvin Laird udtaler, at USA i årene siden 1965 er blevet overfløjet af Sovjetunionen med hensyn til landbaserede interkontinentalraketter, og også på andre områder har Sovjetunionen gjort sig betydelige rustningsanstrengelser.

18. – I Warszawa paraferer udenrigsministrene Walter Scheel og Stefan Jedrychowski efter mange måneders forhandlinger en traktat, der skal normalisere forholdet mellem de to lande, og som ligesom traktaten med Sovjetunionen af 12/8 (se 7/8) er et resultat af regeringen Willy Brandts østpolitik. – 20. I Bonn og Warszawa offentliggøres traktaten mellem Forbundsrepublikken Tyskland og Folkerepublikken Polen, der fastslår, at Oder-Neisse linjen er Polens vestgrænse. De to stater bekræfter deres bestående grænsers ukrænkelighed nu og i fremtiden og erklærer, at de ikke har nogen som helst territoriale krav over for hinanden og heller ikke i fremtiden vil rejse sådanne. De er enige om at afholde sig fra anvendelse af vold og trusler om vold over for hinanden, og de forudser en normalisering af forholdet mellem de to lande og et udvidet samarbejde på de økonomiske, videnskabelige, tekniske og kulturelle områder. Til traktaten er føjet en officiel erklæring fra den polske regering vedrørende de personer, som man fra vesttysk side mener må være berettiget til at rejse ud af Polen og blive genforenet med deres familjer både i Forbundsrepublikken og DDR. Polen tilbyder et samarbejde mellem det polske Røde Kors og det vesttyske Røde Kors og udbeder sig lister fra Forbundsrepublikkens Røde Kors over de personer, der efterlyses. Efter de polske myndigheders undersøgelser kan de kriterier, der berettiger polske statsborgere til at udvandre, dog kun gælde nogle titusinder. Den polske regering er imidlertid ikke indforstået med, at dens positive holdning til spørgsmålet om familjegenforening udnyttes til emigration af erhvervsmæssige grunde af personer af polsk nationalitet.

21. – Det amerikanske forsvarsministerium meddeler, at nye luftangreb på mål i Nordvietnam er svar på modstanderens angreb på amerikanske rekognosceringsfly og er tidsbegrænsede beskyttelsesforanstaltninger. – 23. Forsvarsminister Laird meddeler, at amerikanske frivillige kommandotropper 20/11 har forsøgt at befri amerikanske krigsfanger i en lejr nær ved Hanoi, men fandt lejren rømmet.

22. – Ved landdagsvalget i Bayern styrker CSU under Franz-Josef Strauss sin i forvejen dominerende stilling, og FDP bliver efter 4 års fraværelse igen repræsenteret i landdagen, medens NDP med kun godt 1/3 af stemmerne i 1966 ikke får nogen valgt. (For at et parti kan blive repræsenteret i den bayerske landdag kræves, at det har opnået mindst 10 pct. af stemmerne i ét af landets 7 administrative distrikter, og FDP får 11,6 pct. i Mittelfranken). Resultatet af valget er: CSU får 56,4 (1966: 48,1) pct. af stemmerne og 124 (110) mandater, SPD 33,3 (35,8) pct. og 70 (79) mandater, FDP 5,5 (5,1) pct. og 10 (0) mandater, NPD 2,9 (7,4) pct. 0 (15) mandater. Endvidere får Bayernpartiet 1,3 (3,4) pct. af stemmerne og DKP, der ikke opstillede ved forrige valg, 0,4 pct.

I Guinea meddeler Conakry radio, at lejetropper fra nabolande og især portugisisk Guinea tidligt om morgenen er gået i land fra fremmede skibe uden for Conakry, og at præsident Sekou Toure personlig leder operationerne mod angriberne. I et budskab til FN's generalsekretær U Thant anklager han Portugal for at stå bag ved aktionen og anmoder om, at der må blive sendt luftbårne FN-tropper til Guinea. Den portugisiske regering afviser, at den skulle have noget med invasionen at gøre. Kampene vedvarer ifølge officielle meddelelser i de følgende dage. – 24. FN's sikkerhedsråd vedtager enstemmigt en resolution, der – uden at nævne Portugal – kræver øjeblikkelig tilbagetrækning af de fremmede styrker fra Guinea, og det beslutter at sende en særlig under-

søgelsesmission til Guinea. Missionen ankommer til Conakry 25/11 og vender tilbage til New York 28/11.

25. – Efter præsident Nixon's anmodning træder indenrigsminister Walter Hickel tilbage. Posten overtages midlertidigt af statssekretæren i indenrigsministeriet Fred Russel.

30. – Formanden for Sydjemens præsidentskabsråd, Salem Ali Rubayyi, meddeler på treårsdagen for landets uafhængighed, at landets officielle navn ændres fra Folkets republik Sydjemen til Folkets demokratiske Republik Jemen, og at der under en ny forfatning, som straks træder i kraft, vil blive afholdt direkte valg inden udgangen af oktober 1971.

December 1970

1. – Den vesttyske konsul i San Sebastian Eugen Beihl bortføres af baskiske separatister, som truer med at dræbe ham, hvis den retssag, der den følgende dag begynder mod 16 baskere ved militærdomstolen i Burgos, fører til dødsdomme og henrettelser. – 14. Den spanske regering ophæver, som følge af talrige demonstrationer og strejker mod processen i Burgos, en række artikler i forfatningen og giver sikkerhedsstyrkerne vidtgående fuldmagter. – 25. Den bortførte konsul ankommer til Vesttyskland efter at være blevet frigivet af den baskiske nationalistorganisation ETA. – 28. Ved militærdomstolen i Burgos dømmes 6 af de anklagede til døden for mord og banditvæsen, 9 får lange fængselsstraffe og en frikendes. – 29. Der kommer protester mod dommene og henstillinger om benådning af de dødsdømte fra mange regeringer, og spanske og baskiske eksilorganisationer truer med skarpe reaktioner både i Spanien og mod spanske personer og ejendom i udlandet. – 30. General Franco benåder de 6 dødsdømte, hvis straf forvandles til fængsel i 30 år.

2. – Portugals ministerpræsident Marcello Caetana giver parlamentet meddelelse om en række forfatningsændringer, hvorefter Portugals afrikanske territorier skal gøres til autonome regioner inden for en portugisisk enhedsstat.

3. – Den britiske handelskommissær i Montreal James Richard Cross (se 16/10) frigives, efter at bortførerne har modtaget tilbud fra forbundsregeringen og Quebecs regering om frit lejde til Cuba. Dette sker efter at bevæbnet politi og tropper har omringet det hus i Montreal, hvor Cross har været holdt fangen siden 5/10.

4. – Rapporten fra FN's undersøgelsesmission i Guinea (se 22/10) offentliggøres. Konklusionen er, at portugisiske væbnede styrker under befaling af hvide portugisiske officerer tog del i invasionen. Mellem 350 og 400 mand blev sat i land fra skibe bemandet overvejende med hvide portugisere og kommanderet af hvide portugisiske officerer. De portugisiske tropper, der blev sat i land, var hovedsagelig afrikanere fra Portugisisk Guinea, ledsaget af et kontingent fra Guinea trænet og bevæbnet på portugisisk territorium. Det er missionens opfattelse, at formålet med invasionen var at styrte præsident Toure, at svække Den afrikanske Befrielsesbevægelse for portugisisk Guinea og Cap Verde, hvis hovedkvarter er i Conakry, og at befri portugisiske fanger, hvilket til en vis grad lykkedes. – Den portugisiske regering fastholder i en erklæring i Lissabon, at den hverken havde givet ordre til, autoriseret eller givet sit samtykke til invasionen. – 8. Sikkerhedsrådet vedtager med 11 stemmer en stærk fordømmelse af Portugal. Storbritannien, Frankrig, Spanien og USA afholder sig fra at stemme. – 9. Portugal tilbageviser fordømmelsen og er-

klærer, at sikkerhedsrådet har ladet grundlæggende retslige principper ude af betragtning ved ikke at give den portugisiske regering lejlighed til at udtale sig til undersøgelsesmissionen.

Kong Moeshoeshoe II, der siden april 1970 har levet i eksil i Holland, vender tilbage til Lesotho og overtager den følgende dag regeringen (se 1/4).

6. – Fra Jordan meldes om heftige kampe i Amman og Jerash (i det nordlige Jordan) mellem regeringstropper og partisaner. Kampene vedvarer de flg. dage. –8. Formanden for våbenstilstandskommissionen, den tidligere tunesiske ministerpræsident Bahi Ladgham, vender tilbage til Amman for at mægle mellem parterne – 14. underskrives et 9 punkts program, der skal forhindre yderligere sammenstød. – 9. Libyens leder, oberst Khadafi angriber kong Hussein af Jordan, »der ikke viger tilbage for mord og blodsudgydelse«, og opfordrer revolutionære og nationale kræfter i Jordan til at styrte regimet.

7. – I Warszawa underskriver forbundskansler Willy Brandt og ministerpræsident Josef Cyrankiewics sammen med deres udenrigsministre endeligt traktaten mellem Polen og Forbundsrepublikken Tyskland (se 18/11).

Der afholdes valg i Pakistan af grundlovgivende nationalforsamling, som i løbet af 120 dage skal udarbejde en ny forfatning til afløsning af præsident Yahya Khans militærstyre. I Østpakistan, der har fået tildelt flertallet af pladserne i nationalforsamlingen, vinder Sheik Mujibur Rahman's Awami liga, der er tilhænger af autonomi for Østpakistan, en overvældende sejr, idet partiet besætter næsten alle Østpakistans pladser. I Vestpakistan vinder fhv. udenrigsminister Zulfikar Ali Bhuttos venstreorienterede Folkeparti flertallet af Vestpakistans pladser, men Awami ligaen bliver langt det største parti i hele Pakistan og får absolut flertal i nationalforsamlingen.

14. – Præsident Nixon meddeler, at finansminister David M. Kennedy er trådt tilbage, og at embedet i begyndelsen af 1971 vil blive overtaget af den tidligere guvernør i Texas John B. Conally.

15. – I en fælles britisk-amerikansk erklæring meddeles, at de to lande har besluttet at oprette et fælles støttepunkt i Det indiske Ocean.

The Industrial Relations Bill (se 5/10) vedtages ved 2. behandling i underhuset med 324 mod 290 stemmer.

Fra New Delhi meddeles, at det ventes, at regeringen vil udskrive valg, efter at højesteret med 4 stemmer mod 3 har kendt regeringens dekret om ophævelsen af de tidligere fyrsters privilegier for stridende mod forfatningen, og 27/12 meddeles, at premierminister Ghandi har besluttet at opløse parlamentet og udskrive valg, formentlig i marts 1971.

16. – Der er opstået voldsomme uroligheder med strejker og gadekampe i de polske Østersøbyer, efter at den polske regering 12/12 har forhøjet en række fødevarepriser. – 17. Ministerpræsident Josef Cyrankiewics meddeler i en radio- og TV-tale, at i snesevis af mennesker er dræbt og adskillige hundrede såret under 3 dages sammenstød i Gdansk og andre kystbyer. Cyrankiewics indrømmer, at uroen har bredt sig fra Gdansk-Gdyniaområdet til Szeczecin (Stettin). Den polske regering giver militsen og sikkerhedsstyrkerne ordre til om nødvendigt at bruge våben mod folk, der forsøger at ombringe andre, eller som deltager i plyndringer eller ødelæggelse af offentlige ejendomme og anlæg. – 18. Strejkerne breder sig fra kystbyerne til en række industricentre over hele landet. Fra Warszawa meldes om sit-down strejker og udeblivelse fra arbejdet for at holde protestmøder mod prisforhøjelserne. – 20. Efter et møde i det kommunistiske partis centralkomité træder partiets leder, den 65-årige Wladyslaw Gomulka, tilbage af helbredsgrunde. Han efterfølges af det 57-årige politbureaumedlem Edward Gie-

rek, der i en radio- og TV-tale til nationen lover, at han vil »tale med folket« og tage prisforhøjelsen på fødevarer op »til ny vurdering«. Samtidig med Gomulka fratræder 4 andre politbureaumedlemmer, deriblandt præsidenten for statsrådet, marskal Marian Spychalski, og den økonomiske ekspert Boleslaw Jaszczuk, der menes at have ansvaret for prisforhøjelsen. Blandt de nye medlemmer er generalerne Moczar og Pjotr Jaroszewicz. – 21. Den nye partileder Edward Gierek modtager lykønskninger fra sine østeuropæiske kolleger med Leonid Bresjnev i spidsen. – 23. I et ekstraordinært møde i Sejmen vælges Pjotr Jaroszewicz til ministerpræsident i stedet for Josef Cyrankiewicz, der udnævnes til formand for statsrådet i stedet for marskal Spychalski. Stefan Jedrychowski fortsætter som udenrigsminister. Edward Gierek meddeler, at prisforhøjelserne, der forårsagede uroligheder, 24/12, vil blive diskuteret i arbejdermøder på tusinder af fabrikker.

23. – Den franske forfatter Regis Debray løslades fra et boliviansk fængsel og flyves i en militærmaskine til Chile. Debray blev arresteret i april 1967 og idømt 30 års fængsel for guerillavirksomhed sammen med den cubanske revolutionære »Che« Guevara.

DANMARK

Oktober 1970

2. – Dansk Arbejdsgiverforenings hovedbestyrelse og LO's forretningsudvalg godkender ny samarbejdsudvalgsaftale og nye forhandlingsregler.

I den nye samarbejdsudvalgsaftale hedder det om den gamle hovedaftalebestemmelse om arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet og til at anvende passende arbejdskraft, at den skal udøves i overensstemmelse med de kollektive overenskomster og i samarbejde med arbejdstagerne og deres tillidsrepræsentanter. Samarbejdsudvalgene skal være medbestemmende m. h. t. principper for tilrettelæggelsen af lokale arbejds-, sikkerheds- og velfærdsforhold og m. h. t. principper for virksomhedens personalepolitik over for de personalegrupper, de repræsenterer i samarbejdsudvalgene. Endvidere skal udvalgene øve medindflydelse m. h. t. retningslinjer for den daglige produktions- og arbejdstilrettelæggelse og gennemførelse af større ændringer i virksomheden. At være medbestemmende forudsætter iflg. aftalen en forpligtelse for begge parter til at tilstræbe enighed, ligesom enighed om principperne medfører et medansvar for både ledelse og tillidsrepræsentanter, der forpligter til at forsvare de aftalte princippers anvendelse på konkrete tilfælde. Og medindflydelse indebærer, at ledelsen giver samarbejdsudvalget gode muligheder for udveksling af synspunkter og forslag, der herefter indgår i grundlaget for ledelsens beslutninger.

Efter de nye forhandlingsregler er underorganisationerne i november måned forud for overenskomsternes udløb 1/3 berettiget til at kræve forhandling om fornyelse af overenskomsterne. Hvis der ikke 1. december er opnået enighed herom, skal der inden 8. december fremsættes skriftlige krav. Hovedorganisationernes forhandlingsudvalg træder sammen snarest efter 8. december og udtager de aktuelle generelle krav inden 15/12. Der forhandles alene mellem hovedorganisationerne, eventuelt med forligsmandens bistand. Sideløbende hermed fortsættes forhandlingerne om de specielle krav under hovedorganisationernes ledelse. Senest 15/1 skal forhandlingerne om de generelle krav være

ført til et resultat, ellers overgår sagen til forligsinstitutionen. Senest 10/2 skal alle specielle spørgsmål, herunder dem, der er henvist til fællesudvalg, være afgjort, og snarest muligt efter 10/2 sendes resultatet af forhandlingerne om generelle og specielle krav til afstemning efter reglerne i forligsmandsloven. Resultatet af afstemningen skal foreligge senest 1/3. I tilfælde af forkastelse har hver af parterne ret til at iværksætte arbejdsstandsning i henhold til de arbejdsretlige regler. De nye forhandlingsregler indeholder endelig den indrømmelse til arbejderparten, at selv om den nye overenskomst ikke kan træde i kraft pr. 1/3, skal de lønmæssige virkninger af den være gældende fra denne dato.

LO's forretningsudvalg vedtager at anbefale et idéoplæg til et lønmodtagernes udbytte- og investeringsfond udarbejdet af LO's udvalg om økonomisk demokrati med fhv. finansminister Henry Grünbaum som formand og bestemt til at indgå i en betænkning, som skal drøftes på LO's kongres i 1971.

Landbrugsrådets præsident, folketingsmand Anders Andersen (v) udtaler, at hvis det ikke lykkes at skabe sådanne forhold, at renteniveauet kan sænkes betydeligt, bliver det nødvendigt at tilvejebringe kapital til landbruget til en lavere rente end markedsrenten, idet han henviser til, at andre eksporterhverv, heriblandt skibsværfterne, er sikret lån til en lavere rente. Han beklager, at landbrugets repræsentation i kommunalbestyrelserne efter kommunalreformen er dalet så meget, at en urimelig beskatning af grundværdierne ikke har kunnet hindres. Dette har gjort det mere nødvendigt, at produktionsjorden i landbruget fritages for beskatning.

Regeringens kontaktudvalg vedrørende foranstaltninger mod ungdomsnarkomanien anbefaler hurtig gennemførelse af foranstaltninger, der vil koste næsten 42 mill. kr. i anlæg og ca. 19 mill. kr. i årlige driftsudgifter.

5. – Det konservative folkepartis folketingsgruppe vælger Jørgen Langkilde til næstformand efter Asger Jensen. Langkilde vælges med 16 stemmer, Poul Schlüter får 14, og 2 stemmesedler er blanke. Til formand genvælges Ib Stetter og til politisk ordfører Erik Haunstrup Clemmensen.

6. – Folketinget konstituerer sig ved under aldersformanden Aksel Larsen's ledelse at genvælge Karl Skytte (rv) som formand, Kaj Andresen (s), Hanne Budtz (kf), Simon From (v) og Morten Lange (sf) som henholdsvis 1., 2., 3. og 4. næstformand.

Statsminister Hilmar Baunsgaard giver derefter den i grundloven omhandlede redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger. Han udtaler, at skal Danmark fortsat være et velstandssamfund med en høj, stabil beskæftigelse, må vi supplere penge- og finanspolitikken med en indkomstpolitik.

7. – Handelsminister Knud Thomsen fremsætter forslag til lov om prisstop (se 22/9). Forslagets bestemmelser finder anvendelse også på offentlige virksomheders priser og takster, medmindre de fastsættes ved lov eller i henhold til lov skal godkendes af finansudvalget. 1. behandling finder sted umiddelbart efter fremsættelsen, og lovforslaget vedtages 9/10 enstemmigt med 131 stemmer (regeringspartierne plus s), medens 12 (sf, vs og komm) undlader at stemme. Ved 2. behandling forkaster regeringspartierne to socialdemokratiske ændringsforslag, hvorefter lavere råvarepriser skal medføre nedsættelse af udsalgsprisen, og regeringen inden udgangen af november skal fremlægge forslag om den lovgivning, der skal afløse prisstoploven, når denne udløber med udgangen af februar 1971. Erling Dinesen (s) udtaler ved 2. behandling som begrundelse for det sidstnævnte ændringsforslag, at arbejdsmarkedets parter ellers kommer til at forhandle med bind for øjnene, og

at lønmodtagerne risikerer, at opnåede forbedringer går tabt ved indledningen til den nye overenskomstperiode.

Handelsministeren fremsætter desuden forslag om ændring af lov om Danmarks Erhvervsfond, hvorefter den beløbsramme, inden for hvilken eksportkreditrådet kan give garantier, forhøjes fra 6,5 til 8,5 milliarder kr. Det oplyses, at eksportkreditrådets totale forpligtelser pr. 31/7 udgjorde 6,193 milliarder kr. Endvidere fremsætter handelsministeren forslag om ændring af lov om foranstaltninger mod olieforurening af havet. Forslaget bemyndiger ministeren til at forbyde udkastning af affald fra danske skibe overalt og fra alle skibe i dansk territorialfarvand. En anden ændring går ud på at indføre totalt forbud mod udtømning af olie i danske farvande. Lovforslaget vedtoges enstemmigt 22/1 1971.

Socialminister Nathalie Lind fremsætter forslag om ændring af lovene om folke-, invalide- og enkepension samt omsorgsloven for invalide- og folkepensionister. Ved de foreslåede ændringer indregnes det midlertidige tillæg som følge af momsforhøjelsen (se 15/5) i pensionernes grundbeløb. Lovforslagene vedtages enstemmigt 29/10.

Indenrigsminister H. C. Toft fremsætter forslag til lov om udskrivning af skat til amtskommunen (se 20/5), forslag om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme, hvis hovedpunkt er ophævelse fra og med skatteåret 1972–73 af den amtskommunale ejendomsskyld (provenu for tiden ca. 35 mill. kr.), der også efter inddragningen af de tidligere købstadkommuner under amtskommunen alene påhviler de tidligere sognekommuner, samt forslag om forlængelse for et år af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner og fikseringen af de økonomiske udligningstilsvar, der betales af Frederiksberg og Gentofte til Københavns kommune, idet det findes uheldigt at foretage indgreb i de bestående ordninger, forinden hovedstadsreformudvalget har sluttet sit arbejde. Indenrigsministeren fremsætter endvidere forslag om ændring af lov om apotekervæsenet (vedrørende afgift til og tilskud fra apotekerfonden) og forslag til lov om beholdere til øl og læskedrikke, der giver ministeren bemyndigelse til at træffe foranstaltninger med henblik på at begrænse anvendelsen af engangsemballage til de nævnte varegrupper, begrundet i ønsket om at forebygge sundhedsfare, forurening af omgivelser og ulempe for renovationsvæsenet.

Minister for offentlige arbejder Guldberg fremsætter en række lovforslag. Forslag til lov om Københavns luftfartsvæsen (se 27/5) og forslag om begrænsning af refusion i henhold til lov om tilskud til offentlige veje (se 1/6) er genfremsættelser. Forslag til lov om indskrænkning af driften på og evt. senere nedlæggelse af en række statsbanestrækninger og færgefarten Glyngøre-Nykøbing Mors går ud på at nedlægge 4 statsbanestrækninger med i alt 141 km spor og standse persontrafikken på 8 strækninger med i alt 253 km spor og på Glyngøre-Nykøbing overfarten. Den samlede nettogevinst ved de foreslåede foranstaltningers gennemførelse vil på længere sigt andrage ca. 12 mill. kr., herunder en reduktion af statsbanernes personale på ca. 300 mand. Forslag om ændring af statsbaneloven bemyndiger ministeren til at lade nedsætte kommissioner til undersøgelse af jernbaneulykker, og et lovforslag angår dækning af privatbanernes pensionsforpligtelser. Endelig fremsætter ministeren forslag om ophævelse af loven af 14/8 1946 om foranstaltninger til sikring af Limfjordstangerne, Thyborøn havn og Thyborøn kanal. Der er til dato udført anlægsarbejder for omkring 30 mill. kr., men den mest omfattende del af sikringsarbejdet, nemlig dæmningsanlægget tværs over kanalen med indbygget skibsfartssluse og gennemstrømningssluse, samt to dækmoler til beskyttelse af indsejlingen til kanalen fra havet, er ikke udført. Udførelsen af disse anlæg ville i 1970-priser koste ca. 200 mill. kr. Fra vandbygningsteknisk sagkyndig side er der rejst tvivl

om rigtigheden af den bedømmelse af situationen, der lå til grund for loven af 1946, og til grund for lovforslaget ligger en betænkning afgivet i august 1967 af det i 1957 nedsatte Thyborønudvalg.

Finansminister Poul Møller fremsætter forslag til toldlov, der i forhold til det i foråret fremsatte (se 3/4) kun indeholder mindre ændringer. Engangstabet for statskassen i finansåret 1971–72 ved indførelsen af toldkredit og kredit med betalingen af importmomsen anslås nu til 450 mill. kr. mod i april 120 mill. kr. på grund af forhøjelsen af importmomsen til 15 pct. Finansministeren fremsætter endvidere forslag om ændring af forskellige lovbestemmelser om forbrugsafgifter og forslag til lov om afgift af benzin. Ændringerne er konsekvensændringer af toldlovsforslaget. Andre finansministerielle lovforslag er: Forslag om ændring af ligningsloven, hvorved de procenter, der skal anvendes ved beregning af lejeværdien af enfamiljeshuse, fastsættes for årene 1972 og 1973, de sidste 2 år, der omfattes af boligforliget i 1966. Forslag om ændring af lov om tipning går ud på, at der af de tipsmidler, der ifølge tipsloven skal anvendes til idrættens fremme, gives Danmarks olympiske Komité et tilskud på 1/2 mill. kr. årligt, medens komiteen hidtil har fået overskuddet af ekstraordinære tipninger. Ved forslag til lov om beskatningen af pensionsordninger m. v. tilsigtes en samlet revision af reglerne om de skattemæssige vilkår for pensionsordninger, livsforsikringer, indekskontrakter m. v., og det skal således afløse den gældende lov om renteforsikringer m. v. En reel ændring er, at afgiften ved ophævelse af skattebegunstigede opsparingsordninger i utide forhøjes fra 25 til 35 pct. af udbetalingen. I de tilfælde, hvor en afgiftsprocent på 35 vil være utilstrækkelig til at forhindre, at ordningen alene eller hovedsagelig benyttes for at skaffe sig et skattefradrag, foreslås en tillægsskat, som skal betales, når indtægten i ophævelsesåret med tillæg af udbetalingen er så høj, at grænsebeskatningsprocenten overstiger 35.

Justitsminister Thestrup fremsætter forslag om ændring af borgerlig straffelov (forbud mod propaganda for krig og mod racediskrimination m. v.) og forslag til lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m. v., hvis vedtagelse vil gøre det muligt for Danmark at ratificere FN-konventionen af 16/12 1966 om borgerlige og politiske rettigheder og FN-konventionen af 21/12 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination. Der fastsættes straf af bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år for den, som driver propaganda for at ophidse til angrebskrig, eller som offentligt truer, håner eller på anden måde diskriminerer personer på grund af race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse eller tro. Lovforslaget om forbud mod forskelsbehandling skal hindre diskriminering inden for erhvervsmæssig eller almennyttig virksomhed. Justitsministeren fremsætter endvidere forslag til lov om udlevering til andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg eller behandling. Forslaget er et led i en fællesnordisk lovgivning, som allerede er gennemført i Norge og Sverige. Justitsministeren fremsætter endelig forslag om ændring af borgerlig straffelov (fremmede straffedommes retskraft) og det dermed sammenhængende forslag til lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme. Også dette lovforslag er et led i en forventet nordisk fælleslovgivning, som vil muliggøre ratifikation af den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger. Konventionen bygger på det princip, at hjemlandet, når det overtager fuldbyrdelsen, skal godkende den bevisbedømmelse, der er sket i domslandet. Derimod skal hjemlandets domstole fastsætte en ny sanktion i overensstemmelse med de love og den praksis, der gælder i hjemlandet, idet den nye straffastsættelse ikke må være strengere end den oprindelige sanktion. Lovforslaget åbner også mulighed for at indgå aftaler med ikke-konventionslande, og ministeren oplyser, at der på embedsmandsplan er opnået enighed om en dansk-spansk aftale, der i alt

væsentligt følger den europæiske konvention.

8. – Under folketingets åbningsdebat, hvor Knud Enggaard debuterer som venstres ordfører, bemærker den socialdemokratiske ordfører Per Hækkerup, at et valg nu ikke ville løse problemerne, og finansminister Poul Møller taler om Per Hækkerups »blide toner og milde blikke«.

Undervisningsminister Helge Larsen fremsætter forslag til lov om forskningscentret ved Hørsholm (se 28/5).

Centralorganisationen af metalarbejderes overenskomstkrav godkendes på et formandsmøde. Retningslinjerne er: 4 ugers ferie, alternativt 40 timers arbejdsuge, forhøjelse af feriepengene til 10 pct., lige løn for mænd og kvinder derved, at tillæg og mindsteløn bliver ens, forhøjelse af mindstebetalingssatserne, 6 måneders opsigelse for tillidsmænd, funktionærstatus for visse grupper, faglig voldgift mod usaglige afskedigelser, afskaffelse af mesterlæren, 1. maj fridag, 40 timers uge på 2. og 3. skift.

13. – Arbejdsminister Lauge Dahlgaard fremsætter forslag til lov om Danmarks Forvaltningshøjskole (se 6/5). Forslaget vedtages enstemmigt med 96 stemmer 29/1 1971, 1 medlem undlader at stemme.

Færdselssikkerhedskommissionen afgiver betænkning. Et flertal går ind for, at man bevarer systemet med lokale fartbegrænsninger, hvor forholdene tilsiger det, men vil ikke genindføre faste fartgrænser.

16. – I et møde med statsministeren og andre medlemmer af regeringen afgiver Dansk Arbejdsgiverforening og LO en fælles erklæring om, at de inden 8/12 i et fælles udvalgsarbejde vil foretage en indgående analyse af de overenskomstkrav, som forventes at blive af generel karakter (se 2/10). Fælleserklæringen accepterer i princippet målsætningen for den indkomstpolitik, der er lagt op til (se 22/9). Regeringen på sin side giver tilsagn om, at den vil fremskynde forhandlingerne med de offentligt ansatte, således at der opnås samtidighed med det private arbejdsmarked med hensyn til nye aftaler. Statsministeren giver ligeledes tilsagn om, at der vil ske en henvendelse til kommunernes organisationer om at optage tilsvarende forhandlinger med de ansatte i kommunerne, og han oplyser, at regeringen over for de offentligt ansatte vil skitsere en ordning til afløsning af den helautomatiske pristalsregulering.

19. – Voldgiftsretten i fiskerikonflikten (se 24/8) afsiger med 5 stemmer mod 2 en kendelse, hvorefter både hovedkonflikten mellem DASF og fiskeskipperne og sympatikonflikterne vendt imod fiskeriindustrien og andre arbejdspladser er lovlige. Retten afviser de to fiskeriforeningers påstand om, at strejkerne ville være ulovlige, fordi de ikke er arbejdsgiver-, men brancheorganisationer uden beføjelser til at slutte overenskomster for medlemmerne. Forbundsformand Anker Jørgensen erklærer, at DASF endnu engang vil forsøge en fordragelig løsning af problemerne.

20. – Hanne Reintoft (komm.) fremsætter forslag til lov om ophævelse af arbejdsretten.

22. – Erling Dinesen (s) fremsætter forslag om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer (udvidelse af lovens område, forlængelse af visse opsigelsesfrister samt begrænsning af adgangen til at indgå konkurrenceklausul m. v.). 1. behandling 17/11 sammen med regeringsforslag fremsat 4/11.

Morten Lange (sf) fremsætter på egne og socialdemokraten Orla Møllers vegne forslag om ændring af lov om universiteternes styrelse. Anledning er den strid, der er opstået ved, at studenterrådet ved Københavns universitet har nægtet at bøje sig for de regler om valgmåden ved valg af studenterrepræsentanterne i universitetets ledende organer, som undervisningsminister Helge Larsen har fastsat i overensstemmelse med styrelseslovens principper,

således som de er uddybet i folketingsudvalgets betænkning om styrelsesloven. Forslaget går ud på, at der i overgangsperioden kan udpeges studenterrepræsentanter uden strengt hensyn til de i loven fastsatte principper, og forslaget tilsigter endvidere, at der skal forhandles mellem minister, studenterråd og universitetets rektor.

På et gruppe repræsentantskabsmøde i Dansk Arbejdsmands og Specialarbejder Forbund udformes kravene ved de forestående overenskomstforhandlinger: 40 timers arbejdsuge, 4 ugers ferie, en mindsteløn på 564 kr. om ugen, ligeløn for mænd og kvinder, højere løn til ungarbejdere, pristalsregulering med 35 øre i timen for hver 3 points stigning, afskedigelsesløn, større sikkerhed mod uberettiget afskedigelse, uddannelsesfond samt kortere arbejdstid og højere betaling for skifteholdsarbejde.

23. – Venstresocialisterne indleder en 3 dages kongres. Af beretningen fremgår det, at antallet af partimedlemmer nu er ca. 1700 mod ca. 2300 for et år siden. Heraf havde dog kun henholdsvis 1030 og 1278 betalt deres kontingent. På kongressen nedsættes et udvalg til at revidere partiprogrammet og en arbejdsgruppe, der skal analysere markedspolitikken.

24. – Kvindeligt Arbejderforbunds overenskomstkrav er: Samme mindsteløn for mænd og kvinder og lige løn for lige arbejde, 4 ugers ferie, 40 timers arbejdsuge, uddannelsesfond, afskedigelsesløn, dyrtidsportioner på 35 øre, forhøjelser på bonus og akkord, højere løn til ungarbejdere, styrkelse af tillidsmændenes stilling og længere opsigelsesfrist.

Beklædningsarbejderforbundet mener, at laveste ugeløn bør være på 600 kr.

27. – Finn Christensen (s) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt stop for udstedelse af arbejdstilladelser til gæstearbejdere. 1. behandling finder sted 10/11, efter at der allerede, nemlig fra midnat 6/11, er indført stop for arbejdstilladelser, dog således at der er mulighed for at dispensere fra forbudet i særlige tilfælde.

28. – Hanne Reintoft (komm) fremsætter forslag til en folketingsbeslutning, hvori regeringen »med henblik på afkriminalisering af hjemmeværnet« opfordres til at lade foretage en undersøgelse af dets medlems- og ledelsesforhold. Ved 1. behandling 18/11 afviser forsvarsminister Ninn-Hansen forslaget som fordrejet, forsimplet og forvrøvlet, og Kjeld Olesen (s) foreslår på socialdemokratiets og regeringspartiernes vegne en dagsorden, der tager afstand fra forslagets nedsættende vurdering af hjemmeværnet. Dagsordenforslaget vedtages med 121 stemmer, medens 9, sf og Hanne Reintoft, undlader at stemme. Hermed bortfalder en af Morten Lange (sf) foreslået dagsorden, der henstiller til forsvarsministeren at træffe foranstaltninger til hjemmeværnets afskaffelse.

Ved 1. behandling af forslaget om ændring af lov om universiteternes styrelse se 22/10) foreslår Hanne Reintoft (komm) en dagsorden, der bemyndiger undervisningsministeren til at se bort fra de i folketingsudvalgets betænkning indeholdte retningslinjer for valgmåden og opfordrer ministeren til at udforme reglerne således, at der for hvert enkelt universitet tages hensyn til det pågældende studenterråds forslag til valgmåde. Dagsordenforslaget forkastes med 79 stemmer mod 3 (vs og komm), medens 48 (s og sf) undlader at stemme. Ved 3. behandling 5/11 forkastes lovforslaget med 84 stemmer mod 54, 3 undlader at stemme.

Efter et møde med repræsentanter for banker og sparekasser (se 26/8) meddeler Nationalbanken, at den i løbet af den resterende del af indeværende finansår vil tilføre pengeinstitutterne en esktra likviditet på ca. 1,7 milliarder kr. med det formål at hindre en yderligere likviditetsstramning på grund af pengeopsugningen via statskassen i finansårets sidste måneder. For det første vil Nationalbanken som hidtil opkøbe skibskreditfondsobliga-

tioner, men uden samtidig at sælge af sin obligationsbeholdning i øvrigt, dernæst tilbyder den at tilbagekøbe de resterende indlånsbeviser, som bankerne tegnede i 1968, da likviditeten var stor, og endelig vil den frigive ca. 1 milliard kr. af det beløb, som pengeinstitutterne har indsat i Nationalbanken ifølge aftalen om deponering af 30 pct. af indlånsstigningen.

29. – Folketinget færdigbehandler forslag om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner (se 7/10), der vedtages med 134 stemmer mod 3, medens 1 undlader at stemme, og forslag om ændring af statsbaneloven (se 7/10), der vedtages enstemmigt.

30. – Dansk Arbejdsgiverforenings hovedbestyrelse vedtager at anbefale følgende krav ved overenskomstforhandlingerne: 2-årige overenskomster, bortfald af den automatiske dyrtidsregulering, fond til samarbejdsfremmende virksomhed, bedre udnyttelse af produktionsapparatet, smidig placering af arbejdstiden, bedre adgang til overarbejde og deltidsarbejde, bortfald af bestemmelser, der hæmmer en rationel produktionstilrettelæggelse.

HK's undersøgelse af medlemmernes overenskomstkrav viser, at 4 ugers ferie er prioriteret højest.

November 1970

3. – Helge Nielsen (s) fremsætter forslag om ændring af lov om boligsikring. Forslaget, der er et led i socialdemokratiets antiinflationsplan (se 13/8) vil genskabe boligsikringens værdi fra 1966 og fastholde den ved pristalsregulering. Helge Nielsen fremsætter endvidere forslag til folketingsbeslutning om langtidsplanlægning af boligbyggeriet, rentesikring, lejerindflydelse, gennemførelse af konsulentordning for lejere, ejerlejligheder, fri bytteret af lejligheder, ophævelse af regler om genudlejningsforhøjelser og støtten til saneringsramte, 1. behandling 12/11 sammen med regeringsforslag om ændring af lov om boligbyggeri.

Hanne Reintoft (komm) fremsætter forslag om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder (begrænsninger i adgangen til at udsætte arbejdsstandsninger, ændring af afstemningsreglerne på arbejderside og ophævelse af sammenkædningsbestemmelser m. v.). 1. behandling 19/11 sammen med regeringsforslag.

Ved 2. behandling af forslaget om ændring af loven om Danmarks Erhvervsfond (se 7/10) foreslår Sigsgaard (vs) en dagsorden, hvorefter folketinget udtaler, at der ikke af fondens midler eller på anden måde bør ydes nogen form for støtte til eller garantier for dansk eksport til eller investeringer i Sydafrika og de portugisiske kolonier i Afrika. Per Hækkerup (s) henstiller til Sigsgaard at tage dagsordensforslaget tilbage, mod at lovforslaget henvises til udvalgsbehandling, hvilket Sigsgaard går ind på. Ved lovforslagets 3. behandling 16/12 genfremsætter Sigsgaard dagsordenforslaget, der forkastes med 78 stemmer mod 10, medens 43 s. undlader at stemme, og lovforslaget vedtages derefter med 127 stemmer mod 2, medens 2 undlader at stemme.

4. – Arbejdsminister Lauge Dahlgaard fremsætter forslag om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder. Lovforslaget tilsigter at bringe lovgivningen i overensstemmelse med de nye forhandlingsregler (se 2/10), hvorefter der til forkastelse af et af forligsmanden stillet mæglingsforslag kræves, at over halvdelen af de afgivne stemmer er nej-stemmer, og at nej-stemmerne udgør mindst 35 pct. af samtlige stemmeberettigede. Endvidere fremsætter arbejdsministeren forslag om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer. Der foreslås indført en ny

ydelse kaldet fratrædelsesløn. Retten til fratrædelsesløn indtræder først efter en årrækkes ansættelse og gives kun for en kort periode. Reglerne om efterindtægt ændres således, at en enkemand får efterindtægt efter sin hustru i 3 måneder efter hendes død, hvis hun var funktionær. Af hensyn til invaliders funktionæransættelse gives der endelig ministeren bemyndigelse til at fravige forskellige bestemmelser i loven, som ellers kunne hindre invalideredes beskæftigelse.

Handelsminister Knud Thomsen fremsætter forslag om ændring af lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende. Afgiften til handelsflådens velfærdsråd, der udredes af staten, søfolkene og rederne, foreslås forhøjet fra 20 til 40 øre pr. dag for hver søfarende i den danske handelsflåde.

Ivar Nørgaard (s) fremsætter forslag til lov om udlån mod pant i fast ejendom og forslag om ændring af lov om tinglysning. Formålet er at skabe større kontrol med pantebrevsmarkedet og at hindre, at de i foråret vedtagne realkreditlove undermineres. Dette vil man undgå ved at regulere løbetiden, der for lån mod pant i fast ejendom som et led i den almindelige omsætning højst skal kunne være 20 år, ellers højst 10 år. 1. behandling 1/12.

Kai Moltke (løsg.) fremsætter forslag om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder (ændring af afstemnings- og sammenkædningsreglerne m. v.). 1. behandling 19/11 sammen med regeringsforslag.

5. – Udenrigsminister Hartling fremsætter forslag om ændring af loven om udenrigstjenesten. Efter lovforslaget ændres ministeriets organisatoriske opbygning, således at det kommer til at bestå af 7 mod hidtil 4 afdelinger, hver ledet af en udenrigsråd, nemlig en økonomisk afdeling, en handelsafdeling, en afdeling for internationalt udviklingsarbejde, en politisk afdeling, en retsafdeling, en administrationsafdeling og en presse- og kulturafdeling. Lovforslaget vedtages enstemmigt 16/12.

Boligminister Hastrup fremsætter forslag om ændring af lov om boligbyggeri. Den betydeligste ændring er den foreslåede rentelåneordning for det almennyttige byggeri til afløsning af rentesikringsordningen. I forslaget findes et nyt kapitel, som omfatter reglerne om støtte til tilvejebringelse af kollegier, således at kollegiebyggeriet hermed går ind under lov om boligbyggeri. En tredje nydannelse i lovforslaget er bestemmelser om lån til opførelse af bebyggelser, der fortrinsvis skal stå til rådighed for enlige boligsøgende, herunder fremmedarbejdere, der tilflytter et område med henblik på beskæftigelse. Hertil kan der i hvert finansår ydes statslån på gnstl. 10 mill. kr.

Minister for offentlige arbejder Guldberg fremsætter forslag om ændring af lov om udbygning af det storkøbenhavnske S-banenet og om forarbejder for tunnelbaneanlæg i København og Frederiksberg. Efter forslaget skal Hareskovbanen føres direkte fra Emdrup ind til Svanemøllen uden om København L. Forslaget vedtages enstemmigt 5/2 1971 med 126 stemmer; 1 medlem undlader at stemme.

Hanne Reintoft (komm) fremsætter forslag om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene og forslag om ændring af lov om boligbyggeri samt forslag om ændring af lov om leje. 1. behandling 12/11 sammen med regeringsforslag om ændring af lov om boligbyggeri.

Dansk Typografforbund har ved en urafstemning med 5673 stemmer mod 3256 vedtaget, at forbundet skal genindmeldes i LO, som det forlod i 1965.

6. – Regeringen repræsenteret ved statsminister Baunsgaard, lønningsminister Hastrup og fg. økonomiminister Henry Christensen fremlægger i et møde med repræsentanter for de statsansattes organisationer sit oplæg til nye overenskomster (se 16/10). Lønstigningen, der i de senere år har været på 10–12 pct., bør i de kommende 2 år ikke overstige den normale årlige fremgang i produktionens effektivitet, 3 1/2–4 pct. Hvis januarpristallet 1971 udløser en dyrtidsportion i for-

året 1971, må såvel den som forårets efterslæbsjustering holdes inden for de 4 pct. Regeringen ønsker den automatiske dyrtidsregulering afløst af en ordning til sikring af udsatte gruppers realløn. Hvis den faktiske prisudvikling på afgørende måde afviger fra den forudsatte, så pristallet fra januar til juli stiger med mindst 3 points, optages der forhandling på grundlag af prisudvikling, lønudvikling og samfundets almindelige stilling om en lønjustering i efteråret 1971 henholdsvis 1972. For personalegrupper med bevægeligt lønsystem modregnes eventuel lønudvikling i overenskomstperioden i justeringen. Hvis det ikke er muligt at opnå enighed mellem staten og de statsansattes personaleorganisationer om omfanget af justeringerne, afgøres spørgsmålet af et paritetisk sammensat nævn. Tjenestemandspensionerne dyrtidsreguleres som hidtil. Oplægget får en negativ modtagelse fra lønmodtagerorganisationernes side. Arbejdsgiverforeningens formand Leif Hartwell finder forslaget om afgørelse af uenighed ved et paritetisk nævn tiltalende og ser det gerne overført til det private arbejdsmarked, derimod synes han, at forslaget om en årlig lønstigning på 3 1/2–4 pct. er for large.

Bolig- og lønningsminister Hastrup oplyser, at han før forhandlingerne med tjenestemandsorganisationerne, men uden forbindelse hermed, over for statsministeren har fremsat ønske om at blive aflastet for lønningsministeriet, men blev aflastet på den måde, at han ikke længere er regeringens sekretær, en post, der er overtaget af kirkeminister Fog Pedersen, desuden er regeringens lønningsudvalg blevet aktiviseret.

7. – Ved lagtingsvalget på Færøerne går folkeflokken og sambandspartiet tilbage i stemmer, men den eneste forskydning i lagtingets sammensætning består i, at det republikanske parti – tjodveldisflokken – erobrer et mandat fra folkeflokken. De enkelte partiers stemme- og mandattal er: Socialdemokratiet 4904 (1966: 4757) stemmer og 7 (7) mandater, tjodveldisflokken 3962 (3511) stemmer og 6 (5) mandater, sambandspartiet 3922 (4156) stemmer 1 og 6 (6) mandater, folkeflokken 3617 (3802) stemmer og 5 (6) mandater, selvstyrepartiet 1010 (865) stemmer og 1 (1) mandat og fremskridtspartiet 637 (485) stemmer og 1 (1) mandat. Partierne bag det nuværende landsstyre, socialdemokratiet, sambandspartiet og selvstyrepartiet har tilsammen ligesom før valget 14 af i alt 26 mandater i lagtinget.

10. – Erling Dinesen (s) fremsætter forslag til lov om lønmodtagernes garantifond, som skal udbetale arbejdere og funktionærer deres tilgodehavende løn eller feriegodgørelse i forbindelse med konkurser, betalingsstandsninger eller virksomhedslukninger af andre grunde. Midlerne skaffes til veje ved, at samtlige ATP-registrerede arbejdsgivere årligt betaler et bidrag på 7 kr. pr. beskæftiget lønmodtager, der er fyldt 18 år, i alt ca. 8 mill. kr. årligt. 1. behandling 2/12.

11. – En forespørgselsdebat om markedssituationen slutter med, at folketinget vedtager en dagsorden, der bekræfter den af tinget 11/5 1967 vedtagne dagsorden, hvorefter regeringen bemyndiges til at genoptage forhandlinger om dansk medlemskab af EEC sammen med Storbritannien, og hvori der udtryktes forventning om, at også de øvrige skandinaviske lande løser deres samarbejdsforhold med EEC. Folketinget beklager imidlertid stærkt, at Nordek-traktaten ikke blev ført ud i livet og opfordrer regeringen til at styrke bestræbelserne for videst muligt nordisk samarbejde og samordnet optræden. For denne dagsorden stemmer regeringspartierne og s imod sf og de små partier på venstre fløj. Med vedtagelsen af denne dagsorden bortfalder et dagsordensforslag af sf om at trække Danmarks ansøgning til EEC tilbage, fordi dansk tilslutning ville umuliggøre en virkelig udbygning af det nordiske samarbejde og være et alvorligt slag mod folkestyret, samt en af vs foreslået dags-

orden om at nedsætte et oplysningsråd til at klarlægge og oplyse for og imod tilslutning til EEC. I sin redegørelse giver markedsminister Nyboe Andersen udtryk for, at man inden sommerferien 1971 vil have klarhed over, om forhandlingerne med EEC denne gang lykkes eller ej, og at traktatkomplekset vil kunne ligge klart ved årsskiftet 1971–72. Statsminister Baunsgaard afviser en udtalelse af Morten Lange (sf) om, at Nordek-planens stranding skyldtes den danske regerings dobbeltspil og ikke den finske regering, som et stykke historieforfalskning.

De statsansattes organisationer, foruden LO, FTF, akademikernes samarbejdsudvalg, statstjenestemændenes og lærernes fællesudvalg og arbejdslederne, erklærer i en fælles resolution, at man ikke afviser, at der må findes veje, der også kan berøre de offentligt ansatte, til at løse de aktuelle økonomiske problemer, men man er enig om ikke at acceptere den automatiske dyrtidsregulerings afskaffelse og oprettelsen af et lønnævn (se 6/11), der betegnes som tvungen voldgift, og man henstiller, at andre lønmodtagerorganisationer indtager samme holdning.

Minister for Grønland A. C. Normann fremsætter forslag til lov for Grønland om erhvervsmæssig uddannelse. Efter forslaget oprettes der en særlig direktion til varetagelse af erhvervsuddannelsen.

Morten Lange (sf) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af hjemmeværnet. 1. behandling 25/11.

12. – Ømann (sf) fremsætter forslag om ændring af ligningsloven. I løbet af 10 år skal man nå frem til, at det er uden betydning for opgørelsen af den skattepligtige indtægt, om skatteyderen har egen bolig i et en- eller tofamiljeshus eller ejerlejlighed, og renter af gæld, som skatteyderen stifter efter 1/1 1971, kan kun fradrages, for så vidt det drejer sig om lån til brug i den pågældendes erhvervsvirksomhed. 1. behandling 1/12.

15. – Det konservative folkepartis 3 dages landsmøde i Odense slutter. På mødet vedtages partiets program for 70'erne, der er blevet betegnet som »et skridt til venstre«, efter lang debat med overvældende flertal. Blandt de vedtagne ændringsforslag er ét, der går ud på, at borgmestre, rådmænd og folketingsmænd kun bør beklæde én post i offentlige råd. Partiets formand, justitsminister Knud Thestrup, siger i sin tale, at man hverken vil tilbage til tidligere stadier eller blive stående på det nuværende. Finansminister Poul Møller indleder den politiske diskussion, og forsvarsminister Ninn-Hansen fastslår på mødets sidste dag, at oppositionen ikke får sit ønske om valg denne vinter opfyldt, og at det konservative folkeparti ikke kan tænke sig et »lov og orden« valg.

17. – Gunhild Due (sf) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om indførelse af lige løn for kvinder og mænd ad lovgivningens vej i løbet af perioden 1972–1976. 1. behandling 16/12.

19. – Minister for offentlige arbejder Guldberg fremsætter forslag om ændring af postloven, til dels foranlediget af ændringer i de internationale bestemmelser på verdenspostkonferencen i Tokyo 1969. Der indføres flere vægtgrænser, og der foretages takstforhøjelser for de tungere forsendelser, desuden søger ministeren bemyndigelse til at fastsætte en særlig takst for breve og tryksager, hvis format afviger fra det normale. Ministeren søger også bemyndigelse til i fremtidigt boligbyggeri at kræve brevkasser opsat ved indgangen, således at der kan spares personale til udbringning af posten. Takstforhøjelserne anslås at ville give 30 mill. kr. mere i årlig indtægt.

20. – Forslaget om ændring af lov om tipning (se 7/10) vedtages enstemmigt i ændret affattelse.

20. – Sigsgaard (vs) fremsætter forslag om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m. v., forslag om ændring af lov

om skattemæssig opgørelse af varelagre, forslag om ophævelse af lov om investeringsfonds og forslag om ophævelse af lov om indskud på investeringskonto. De to første forslag går ud på at afskaffe reglerne om forskudsafskrivning på skibe, alle skattemæssige afskrivninger på bygninger, forskudsafskrivningerne på visse anskaffelser af maskiner og bygninger og – i løbet af 2 år – nedskrivningerne på varelagre og varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt. 1. behandling 4/12.

På et møde med statstjenestemændenes organisationer udtaler lønningsminister Hastrup, at lønnævnet (se 11/11) ikke er noget kardinalpunkt for regeringen.

24. – Kirkeminister Arne Fog Pedersen fremsætter forslag til lov om afhjælpning af præstemangelen. Der foreslås indført en nødpræsteuddannelse, som skal være åben for personer med seminarieuddannelse eller tilsvarende uddannelse.

Kjeld Olesen (s) fremsætter forslag om ændring af lov om forsvarets organisation og forslag om ændring af lov om forsvarets personel (se 16/4 og 2/9. 1. behandling 8/12.

25. – Socialminister Nathalie Lind fremsætter forslag om ændringer i folke- og invalidepensionslovene samt i lov om børne- og ungdomsforsorg. Forslagene er et led i regeringens sparebestræbelser og går ud på, at alderstillægget til pensionister over 80 år ophæves, for så vidt angår pensionister, der fylder 80 år efter 1/4 1971, at arbejdsgiverbidraget til invalideforsikringsfonden forhøjes fra 21 til 31 kr. pr. helårsarbejder samt nedsættelse af statstilskudsprocenter til daginstitutioner, hvilket medfører forhøjelse af forældrebetalingen, men for at yde mindrebemidlede kompensation er det hensigten at forhøje de indtægtsgrænser, der lægges til grund for bevilling af friplads. Når alderstillægget over en årrække er bortfaldet, vil besparelsen udgøre 50–55 mill. kr., forhøjelsen af arbejdsgiverbidraget vil indbringe ca. 12 mill. kr. årligt, og de foreslåede ændringer af børneforsorgsloven vil medføre en besparelse for statskassen på ca. 50 mill. kr. årligt.

Justitsminister Thestrup fremsætter forslag om ændring af lov om pas til danske statsborgere. Herefter forhøjes gebyret for udstedelse af pas fra 20 til 75 kr. Til personer under 18 år udfærdiges pas, der kun gælder i indtil 5 år. For disse pas vil gebyret blive forhøjet fra 10 til 25 kr.

Jens Kampmann (s) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af forurening. Forslaget er i det væsentlige en genfremsættelse (se 31/10 1969). 1. behandling 15/12.

Parterne i jernindustrien når til enighed om de specielle overenskomstspørgsmål, medens de generelle går videre til forhandling mellem hovedorganisationerne. Forbundsformand Hans Rasmussen udtaler, at parterne havde vilje til at finde en løsning også her, men hovedorganisationernes fastholden ved henholdsvis dyrtidsreguleringens afskaffelse og forbedring gjorde det umuligt at få realitetsforhandlingerne igang om de generelle spørgsmål.

LO's formand Thomas Nielsen udtaler, at han vurderer det sådan, at LO ikke skriver under på et mæglingsforslag i denne omgang, hvis det ikke indeholder en forbedring of dyrtidsreguleringen, en væsentlig lønforbedring for lavtlønsgrupperne, herunder kvinderne, og 4 ugers ferie.

26. – Der føres i folketinget en længere debat på grundlag af en forespørgsel fra Aksel Larsen (sf) om, hvilke oplysninger statsministeren kan give om den af regeringen planlagte indkomst- og lønpolitik. Efter statsministerens svar foreslår Aksel Larsen en dagsorden, hvorefter folketinget konstaterer, at regeringens økonomiske politik er slået fejl, at regeringens sparеforslag er udtryk for panik, og at dens påtænkte indgreb mod lønmodtagerne er uantagelige. Også den socialdemokratiske ordfører Erling Dinesen fremsætter dags-

ordensforslag, der tager afstand fra regeringens planer om afskaffelse af dyrtidsreguleringen og indførelse af tvungen voldgift samt advarer regeringen imod at gribe ind i de overenskomstforhandlinger, der er igang, og opfordrer regeringen til at foranledige dagsordenen af 15. maj trukket tilbage. Ingen af de to dagsordensforslag kommer dog til afstemning, idet Langkilde (kf) på regeringspartiernes vegne fremsætter dagsordensforslag, hvorefter tinget tager statsministerens redegørelse til efterretning og opfordrer regeringen til at fortsætte de indledte indkomstpolitiske forhandlinger, og dette vedtages med 79 stemmer mod 64, hvorefter de andre dagsordensforslag er bortfaldet.

Undervisningsminister Helge Larsen fremsætter fire lovforslag, der i hovedsagen er led i regeringens sparebestræbelser. Forslag om ændring af lov om folkeskolen går ud på at ophæve tilskud til kommunerne til dækning af deres udgifter ved folkeskolebyggeri. Forslag om ændring af lov om uddannelse af lærere til folkeskolen ophæver pligten for seminarierne til at tilbyde studerende kursus eller studiekredse til frilæsning. Forslag om ændring af lov om fritidsundervisning m. v. indfører deltagerbetaling i aftenskolen, aftenhøjskolen og studiekredse. Forslag om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus giver hjemmel til at afvikle realafdelingen ved gymnasieskolerne og til at indføre punktvis regulering af adgangen til visse universitetsstudier. Det sidstnævnte lovforslag vedtages enstemmigt 5/2 1971.

Undervisningsministeren fremsætter endvidere forslag til folketingsbeslutning om Danmarks opsigelse af konventionen af 14/6 1962 vedrørende oprettelsen af en europæisk rumforskningsorganisation (ESRO). Begrundelsen er, at Danmark trods årlige bidrag på nu over 10 mill. kr. ikke har fået et rimeligt videnskabeligt og teknologisk udbytte af samarbejdet. Forslaget vedtages enstemmigt 17/12. Ifølge folketingsudvalgets betænkning vil der, før Danmark gør sin opsigelse effektiv, blive lejlighed til at overveje den endnu en gang i forbindelse med overvejelser om prioriteringen af samtlige forskningsbevillinger.

Niels Mørk (s) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om de anerkendte sygekassers adgang til at yde tilskud til kiropraktisk behandling. Forslaget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag, hvorefter nydende medlemmer af statsanerkendte sygekasser får ret til at yde tilskud til behandling, som gives af kiropraktorer, der er godkendt af Dansk Kiropraktor-Råd, uden at lægehenvisning er fornøden. 1. behandling 22/1 1971.

27. – Finansminister Poul Møller fremsætter forslag til finanslov for 1971–72 og fremlægger samtidig budgetoverslag for de tre følgende finansår. Finanslovforslaget balancerer med 36,7 milliarder kr. og viser et kasseoverskud på 3,6 milliarder. Af hensyn til kommunernes likviditet vil regeringen rykke udbetalingen af vejrefusionerne frem fra april 1971, altså finansåret 1971–72, til februar 1971, dvs. finansåret 1970–71. Omlægningen medfører, at kasseoverskuddet i 1970–71 reduceres med godt 600 mill. kr. og i 1971–72 forøges med det samme beløb. Der indtræder således fra 1970–71 til 1971–72 en stigning i kasseoverskuddet på ca. 1,2 milliarder som følge af denne fremrykning af refusionerne, hvilket viser, hvor varsom man skal være med at drage finanspolitiske konklusioner af de årlige udsving i kasseoverskuddet, og der er grund til at dreje den finanspolitiske debat væk fra dette begreb, som nu i årrække har stået i centrum. Finansministeren tilføjer, at den økonomiske debat ville vinde afgørende ved at sætte det offentliges udgiftspolitik i centrum. Regeringen har med finanslovforslaget og budgetoverslagene samt de deri indbyggede spareforslag lagt op til en sådan diskussion.

Kulturminister K. Helveg Petersen fremsætter forslag om ændring af lov om folkebiblioteker m. v. Efter forslaget nedsættes statens tilskud til bibliotekerne fra de nu-

værende 45 pct. af de tilskudsberettigede driftsudgifter indtil 275.000 kr. og 30 pct. af driftsudgifterne ud over dette beløb til henholdsvis 40 og 27 pct.

Boligminister Hastrup fremsætter forslag om ændring af lov om boligsikring. Efter forslaget nedsættes statens refusion af kommunernes udgifter til boligsikring fra 2/3 til halvdelen.

Landbrugsminister Henry Christensen fremsætter forslag om ændring af lov om oprettelse af arbejderboliger på landet. Forslaget, der, ligesom de to foregående, er et led i regeringens sparebestræbelser, går ud på, at lån af statskassen til opførelse af arbejderboliger afløses af en ordning, hvorefter statens støtte fremtidig skal ydes dels i form af statsgaranti, dels i form af boligdriftslån.

29. – Socialistisk folkeparti afslutter sit 2-dages landsmøde. I en udtalelse fra mødet hedder det, at det efter et valg vil være sf's betingelse for at støtte en anden regering, at denne afbryder forhandlingerne om optagelse i Romtraktatens fællesmarked, og i en anden udtalelse kræver sf samfundsledelse af Nationalbanken, forretningsbankerne og forsikringsselskaberne, og at sparekassernes udlån skal samordnes med den øvrige kreditgivning. Efter mødets afslutning siger Sigurd Ømann, der er genvalgt til partiets formand uden modkandidat, at sf ikke har til hensigt at spænde et sikkerhedsnet ud under en socialdemokratisk regering. Folketingsmand Gert Petersen får ved valget til hovedbestyrelse det største stemmetal af alle, 104 stemmer af 127 mulige.

December 1970

1. – Udenrigsminister Hartling fremsætter forslag om ratifikation af den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder og den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder med tilhørende valgfri protokol, vedtaget på FN's generalforsamling 16/11 1966 og underskrevet af Danmark 20/3 1968.

Indenrigsminister H. C. Toft fremsætter forslag om ophævelse af revisionsbestemmelser vedrørende lov om euforiserende stoffer og borgerlig straffelovs § 191 (om indtil 6 års fængsel for grove tilfælde af indsmugling, handel med og anden udbredelse af narkotika, herunder hash). Lovforslaget betyder afvisning af de krav, der nu og da fra forskellig side rejses om legalisering af hash, og ved 1. behandling 17/12 får dette standpunkt tilslutning fra de politiske partiers ordførere med undtagelse af Kjær Rasmussen (vs).

2. – Minister for teknisk samarbejde med udviklingslandene K. Helveg Petersen fremsætter forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde. Det foreslås bl. a., at der fremtidig en gang om året for folketinget fremlægges en plan over bevillinger til bistandssamarbejde for en 5-årig periode, således at den gældende 5-års plan for hvert forløbet år korrigeres og forlænges med et år.

Boligminister Hastrup fremsætter forslag til lov om statens byggevirksomhed m. v. Gennem udbygning og etablering af særlige byggeadministrationer, der dækker en betydelig andel af den statslige byggevirksomhed, skal boligministeriet aflastes for disse konkrete sager for at få mulighed for først og fremmest at arbejde med generelle forskrifter og retningslinjer for statens virksomhed som bygherre og som lån- og tilskudsgiver til byggeriet.

I sin egenskab af minister for statens lønnings- og pensionsvæsen fremsætter Hastrup forslag til lov om kongelig udnævnelse og åremålsansættelse af visse tjenestemænd. Forslaget er en udløber af tjenestemandsreformen i 1969. Hvad angår det første punkt, er forslaget en genfremsættelse (se 28/5). Åremålsansættelse sker

for 3–6 år, men genansættelse kan finde sted. Åremålsansættelse sker til højere løn end ved varig ansættelse og med et pensionstillæg.

3. – Justitsminister Thestrup fremsætter forslag om ændring af retsplejeloven. Forslaget skal gøre det muligt administrativt at gennemføre en forhøjelse af ydelserne til nævninger, domsmænd og vidner, der hidtil har været fastsat i selve loven og i dag udgør 10 kr. pr. dag til vidner og 50 kr. til lægdommere. Hvis forslaget vedtages, er det hensigten at forhøje beløbet til henholdsvis 20 og 125 kr. Lovforslaget indeholder videre bestemmelser, der skal sikre, at den danske retsplejelov fuldt ud er i overensstemmelse med FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder.

Landbrugsminister Henry Christensen fremsætter forslag til lov om tilskud til den landøkonomiske konsulentvirksomhed. Tilskudsordningen på dette område har hidtil alene hvilet på finanslovsbevillinger, men finansudvalget har ønsket, at der skabtes direkte lovhjemmel for disse statstilskud.

Arbejdsminister Lauge Dahlgaard fremsætter forslag om ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere (forhøjelse af uddannelsesstøtten til de lavest lønnede) og forslag om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, der omhandler en forbedring af støtten til fremme af bevægeligheden på arbejdsmarkedet; rejsehjælp, flyttehjælp, tilskud til dobbelt husholdning, bolighjælp, starthjælp og etableringshjælp til arbejdsløse, som ikke kan finde beskæftigelse på deres hjemegn.

Minister for offentlige arbejder Guldberg fremsætter forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger. Forslaget omfatter planlægning og projektering af et motorvejsnet på Amager og mellem Amager og Sjælland, medens Engstrands Allé linjen opgives som motorvej, projektering af en ydre motorvejslinje i København og indføring af Frederikssundsmotorvejen hertil samt planlægning af en forlægning af Kolding-Tønder hovedlandevej mellem Tankedal og Kruså-Kolding landevejen.

Karen Dahlerup Andersen (s) fremsætte forslag til folketingsbeslutning om tobaksreklame. Forslagsstillerne ønsker bl. a., at det ved lov påbydes, at alle cigaretreklamer skal indeholde advarsel mod cigaretrygning, og at lignende advarsel skal trykkes på alle cigaretpakninger. 1. behandling 5/2 1971.

Hanne Reintoft (komm) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om ind- og udmeldelse af folkekirken, som hun foreslår skal kunne ske ved en meddelelse på selvangivelsen.

Landbrugsministeren besvarer en forespørgsel af Chr. Thomsen (s), der ønsker oplysning om eventuelt påtænkte ændringer i landbrugslovgivningen.

Forslag om ændring af lov om apotekervæsenet (se 7/10) vedtages enstemmigt.

4. – Forslaget om ophævelse af lov om foranstaltninger til sikring af Limfjordstangerne, Thyborøn havn og Thyborøn kanal vedtages enstemmigt.

K. Axel Nielsen (s) fremsætter forslag om ændring af borgerlig straffelov og forslag om ændring af lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område. Efter forslagene skal den, der i handelen udnytter en andens nød, letsind eller mangel på erfaring, evne og viden, straffes som for åger, og handelen erklæres ugyldig. 1. behandling 4/2 1971.

Lene Bro (s) fremsætter forslag om ændring i adoptionsloven. De ønskede ændringer er: Alle myndige og ikke blot personer over 25 år skal kunne adoptere; den indtil 1956 gældende adgang for faderen til et uden for ægteskab født barn at adoptere barnet genindføres; glemte børn dvs. børn, hvis forældre i 2 år ikke har vist interesse for deres velfærd, kan adopteres uden forældrenes samtykke. 1. behandling 4/2 1971.

9. – Landbrugsminister Henry Christensen fremsætter forslag om ændring af lov

om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme og lov om afgift for ekspedition af udstykningssager. Lovforslaget betyder en ajourføring af udstykningsloven som følge af, at hartkornet 1/7 1970 er bortfaldet overalt i landet.

Minister for offentlige arbejder Guldberg fremsætter forslag til lov om udforskning og udnyttelse af sømaterialer inden for søterritoriet. Efter lovforslaget må sten, sand, ler og grus og andre materialer fra havbunden ikke udnyttes uden tilladelse fra ministeren, der kan gøre tilladelsen afhængig af betaling af afgifter og af, at materialerne indbringes til dansk havn.

Arbejdsminister Lauge Dahlgaard fremsætter forslag om ændring af forskellige lovbestemmelser om arbejderbeskyttelse. Der foreslås indført regler om køre- og hviletid for danske biler i international vejtransport, det kommunale maskintilsyn foreslås afskaffet, arbejderne skal have en repræsentant i sikkerhedsudvalg i virksomheder med over 10 beskæftigede, og arbejdsledere får et øget ansvar over for ulykker og sundhedsfare på arbejdspladsen, idet han skal gøre arbejdsgiveren opmærksom på fejl og mangler.

10. – Fiskeriminister A. C. Normann fremsætter forslag om ændring af lov om saltvandsfiskeri med bemyndigelse for ministeren til at regulere fiskeriet og opkræve en afgift af landede laksefangster. Afgiftsprovenuet skal indgå i en laksefond og anvendes til klækning og udsætning af lakseyngel. Ministeren henviser til den stærke kritik fra udenlandsk side af det danske laksefiskeri, hvor der ofte er henvist til, at man fra dansk side ikke i nævneværdigt omfang bidrager til laksebestandens opretholdelse.

11. – Indenrigsminister H. C. Toft fremsætter forslag om ophævelse af lov om oprettelse af et statshospital i Sønderborg. Hospitalet skal overgå til amtskommunen, men samtidig foreslås det at lade en statsbevilling på 35 mill. kr. følge med til en planlagt udbygning af hospitalet i årene 1972–78.

Niels Mørk (s) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af landsomfattende undersøgelser af livmoder- og brystkræft, almindelige helbredsundersøgelser af bestemte aldersgrupper samt gratis svangerskabsrådgivning og vejledning i prævention.

14. – Lysholt Hansen (s) fremsætter forslag om ændring af lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder. Loven foreslås forlænget for 3 år og udvidet til også at gælde for Lolland-Falster, ligesom beløbsrammen for lån til kommuner til opførelse af industrihuse ønskes udvidet. 1. behandling 3/2 1971.

15. – Handelsminister Knud Thomsen søger og får finansudvalgets tilslutning til at anmode Nationalbanken om at give A/S Burmeister & Wain, der er i likviditetskrise, en garanti på 50 mill. kr. for et lån i de københavnske hovedbanker. Nationalbanken havde stillet som betingelse, at der bag anmodningen stod et overvejende politisk flertal. Desuden er det en forudsætning fra Nationalbankens side, at der i tiden indtil 15/3 1971, hvor garantien er effektiv, gennemføres en undersøgelse af de krav med hensyn til kapital og andre forhold, der må tilfredsstilles som forudsætning for en videreførelse af virksomheden. Dette sidste krav opfyldes ved, at B & W's bestyrelse udpeger et undersøgelsesudvalg med en sammensætning, som handelsministeren kan godkende.

Justitsminister Thestrup fremsætter forslag om ændring af færdselsloven og af lov om bestyrelsen af de offentlige veje. Aldersgrænsen for kørsel med knallert foreslås nedsat fra 16 til 15 år, det gældende maksimum for den lovpligtige ansvarsforsikring på 150.000 kr. for hver tilskadekommen person ophæves, og i stedet indføres en begrænsning i dækningspligten på 10 mill. kr. for de samlede personskader forårsaget ved en enkelt begivenhed, og

den hidtidige straffehjemmel for overtrædelse af lokalt fastsatte standsnings- og parkeringsbestemmelser ophæves og erstattes med en bestemmelse om, at sådanne forseelser rammes med en afgift, hvis størrelse fastsættes af justitsministeren.

Undervisningsminister Helge Larsen fremsætter forslag til lov om oprettelse af et forsøgsgymnasium i Herlev.

Kjær Rasmussen (vs) fremsætter forslag om ændring af lov om ferie, hvorefter ferien forlænges til 30 dage for personer, som er under 18 år, og til 36 dage for personer, som udfører sundhedsfarligt arbejde eller arbejde, hvormed der er forbundet et ganske særligt faremoment. Han fremsætter endvidere forslag til folketingsbeslutning angående ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen, idet han ønsker forbud mod arbejde i tre skift. Kjær Rasmussen fremsætter endelig forslag til folketingsbeslutning angående indførelse af 7 ugers ferie pr. år for personer, som udfører fornødent arbejde ved virksomhed af almennyttig karakter i tre skift.

16. – Boligminister Hastrup fremsætter forslag til lov om fremme af byggeriets udvikling, hvorefter der foreslås oprettet et byggeriets udviklingsråd, som skal beskæftige sig med fremme af byggeriets kvalitet og produktivitet og fremme af dansk byggerieksport. Statens byggeforskningsinstitut bringes i samarbejde med det nye råd ved, at de to organer skal have et fælles reepræsentantskab på 50 medlemmer, der ligesom rådet udpeges af boligministeren.

Boligministeren fremsætter endvidere forslag om ændring af lov om sanering. De foreslåede ændringer er af praktisk, ikke principiel, karakter.

Forslag til lov om Københavns luftfartsvæsen (se 7/10) vedtages enstemmigt, idet 3 undlader at stemme, og forslag om begrænsning af refusion i henhold til lov om tilskud til de offentlige veje (se 7/10) vedtages med 78 stemmer mod 46.

17. – Folketinget færdigbehandler en række lovforslag. Forslaget om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder (se 4/11) vedtages med 127 stemmer mod 13, medens 1 medlem undlader at stemme. Forslag om ændring af borgerlig straffelov (fremmede straffedommes retskraft), forslag til lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme samt forslag til lov om udlevering til andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg og behandling (se 7/10) vedtages alle enstemmigt, idet dog 2 undlader at stemme om det sidstnævnte forslag. Forslag til toldlov (se 7/10) vedtages med 129 stemmer mod 2, medens 2 undlader at stemme, efter at ændringsforslag fra socialdemokratiet om bemyndigelse for finansministeren til at oprette frilagre i provinsen er forkastet. De til toldlovsforslaget knyttede forslag om ændring af lovbestemmelser om forskellige forbrugsafgifter og forslag til lov om benzin (se 7/10) vedtages ligeledes, det første enstemmigt, det sidste med 131 stemmer mod 2. Forslag til ændring af ligningsloven (se 7/10) vedtages med 120 stemmer mod 2, medens 11 undlader at stemme.

Sigsgaard (vs) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om beskatning af kursgevinster. 1. behandling 3/2 1971.